

**Lausunto Kirkkoselän Högen-saaren merimetso-ongelmasta**

357/11.01.04/2020

Rakennus- ja ympäristölautakunta 06.05.2020 § 84

**Valmistelija**

Ympäristönsuojelutarkastaja Petri Huovila, puh. 050 464 6866

**Esittelijä**Ympäristönsuojelupäällikkö Carl-Sture Österman, puh. 044 458 5927  
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Ympäristönsuojelutoimistoon on otettu yhteyttä sen johdosta, että Kirkkoselän Högen-saareen on kuluneena keväänä pesiytynyt merimetso-yhdyskunta. Högen on puustoinen 6 ha:n kokoinen saari, noin 1,5 km Paraisten keskustasta heti Finnsementin betonitehtaan itäpuolella.

Åbolands Fiskarföbundin kirjoituksen (29.4.2020) mukaan Högenillä on jo yli 100 merimetson pesää. Pari viikkoa aikaisemmin ei oltu havittu vielä yhtään pesää. Högenillä asustelee myös harmaahaikaroiden yhdyskunta, joka on syntynyt jo noin 10 vuotta sitten. Nyt merimetsot ovat rakentaneet pesänsä haikarayhdyskunnan ympärille pohjois-luoteispuolella, itäpuolella ja eteläpuolella.

Merimetso on luonnonsuojelulain ja EU:n lintudirektiivin perusteella rauhoitettu lintulaji ja siksi tarvitaan lupa siihen, jos esim. niiden pesintää halutaan häiritä. Paraisten-Nauvon kalastusalue tulee hakemaan ELY-keskukselta lupaa häiritä merimetsoja ja saada ne pois ajetuksi. Kalastusalue on suullisesti pyytänyt kaupungin lausuntoa liitettäväksi mukaan hakemukseen. Kaupungin hallintosäännön mukaan on rakennus- ja ympäristölautakunnan tehtävänä "antaa lausuntoja ja päättää kunnalle luonnonsuojelulain mukaan kuuluvista tehtävistä".

Lintudirektiivin 9 artiklan mukaan voidaan poikkeus rauhoitusmääräyksistä myöntää mm. näillä perusteilla:

- kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi,
- lentoturvallisuuden turvaamiseksi,
- viljelmille, kotieläimille, metsille, kalavesille ja vesistöille koituvan vakavan vahingon estämiseksi,
- kasviston ja eläimistön suojelemiseksi.

Hakemuksen tulee olla hyvin perusteltu ja se voidaan hyväksyä vain "jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole". Hakemuksessa on mainittava

- lajit, joita poikkeukset koskevat;
- pyydystämistä tai tappamista varten hyväksytyt välineet, laitteet ja menetelmät;
- vaaratekijät sekä ne ajalliset ja paikalliset olot, joissa näitä poikkeuksia voidaan myöntää;
- viranomainen, joka on valtuutettu ilmoittamaan, että vaaditut edellytykset täytetään, ja joka päättää, missä laajuudessa ja kuka saa käyttää mitään välineitä, laitteita ja menetelmiä;

- suoritettavat tarkastukset.

#### Arviointi

Monissa paikoissa pitkin Suomen rannikkoseutua on haettu ja saatu alueellisen ELY-keskuksen lupia häiritä merimetson pesimistä ja levittäytymistä. Ilmeisesti siistä syystä on merimetso hakeutunut uusille alueille sisempään saaristoon, nyt myös Paraisten keskustan välittömään läheisyyteen.

On tunnettua, että merimetso aiheuttaa haittaa kalastuselinkeinolle ja vapaa-ajan kalastukselle, koska se syö runsaasti kalaa, jopa noin 0,5 kg/päivä/yksilö. Kirkkoselällä ja sen lähialueilla on monia tärkeitä kalojen kutualueita ja näillä vesialueilla harjoitetaan myös esim. kuhan ammattikalastusta. Kirkkoselän arvoa on pidettävä merkittävänä sekä ammatti- että vapaa-ajan kalastukselle. Jos merimetson sallitaan asettautua pysyvästi Högenille, on sillä hyvin todennäköisesti negatiivisia vaikutuksia paikallisille kalakannoille.

On myös tiedossa, että niillä saarilla joissa merimetso pesii suurina esiintyminä, luonto ja kasvillisuus tuhoutuu linnun typpi-pitoisen ulosteen seurauksena. Jos merimetso saa lisääntyä Högenillä, tulee nykyinen puusto kuolemaan ja saari muuttuu "haamusaareksi". Myös nyt vielä olemassa oleva harmaahaikara-yhdyskunta tulee väistymään, niin on tapahtunut mm. Urpoisten saarella Uudessakaupungissa. Harmaahaikaroiden suojelun takia ei merimetso-kolonian tulisi antaa asettua Högenille.

Väistämättömät maisemalliset haitat ja mahdolliset hajuhaitat lähimpänä sijaitseville Skräbbölen asutusalueille eivät lintudirektiivin säännösten mukaan liene sellaisia syitä, joiden perusteella voisi saada luvan poiketa luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin suojelumääräyksistä. Maisemahaitta ja hajuhaitat tulevat kuitenkin nekin olemaan todellisia negatiivisia seurauksia merimetsokoloniasta, jos se saa jäädä Högenille.

Koska ainakin osa merimetsoista on jo todennäköisesti alkanut munia ja aloittanut hautomisen, on todennäköistä, että häirintätoimet on siirrettävä meneillään olevan pesintäkauden jälkeen tehtäviksi. Jos tilanne vaatii, niin voitaisiin häirintää kuitenkin tehdä myös pesinnän aikana, johon on myöskin tiettävästi joissakin akuuteissa tapauksissa saatu lupa.

#### Oheismateriaali

Högenin sijainti

#### Vaikutusten arviointi

Ammatti- ja vapaa-ajan kalastuksen, luonnonsuojelun, olemassa olevan harmaahaikara-yhdyskunnan ja maiseman suojelun takia on perusteltua estää merimetson asettuminen Högenille.

#### Ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta päättää antaa täyden tukensa Paraisten-Nauvon kalastusalueen hakemukselle luvan saamiseksi sitä varten, että merimetsojen pesintää ja asettautumista Högenin saarelle Paraisten keskustan läheisyydessä voitaisiin häiritä.

Käytettävät häirintätoimet tulee valita siten, että olemassa oleva harmaahaikara-yhdyskunta Högenillä häiriintyy mahdollisimman vähän.

**Päätös**

Ehdotus hyväksyttiin.

---

**Tiedoksianto**

Paraisten-Nauvon kalastusalue  
Varsinais-Suomen ELY-keskus